

τῆς. Ο νέος αὐτὸς κατώρθωσε νὰ φιμυρίζηται τὸ ὅνομά του εἰς τὸ οὖς κοινωμένης τῆς ἐρωμένης του. Μετὰ παρέλευσιν οὐχὶ πολλοῦ χρόνου ἥρξατο πράγματι ἡ νέα αὕτη Γαλάτεια νὰ ὀνειρεύηται ἀκούσιως τὸν πανούργον ἐραστήν, οὗτος δὲ ἐπῆλθε βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαισθήτως καὶ εἰτυχῆς μετατροπὴ τῶν αἰσθημάτων τῆς γεάνιδος.

Ἡ νοσηρὰ ἐπίτασις τῶν ὄνειρων ἐκδηλοῦται ὡς ὑπνωτισμός. Ο ὑπνοβάτης οὐδὲν γινώσκει μετὰ την ἔγερσιν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν, ἃς ἐπετέλεσεν ὀνειρεύομενος. Ἐνίστε μάλιστα αἱ ἐνέργειαι του εἶναι τόσον συνεπεῖς καὶ λογικαῖ, ὡςτε ἡ ὑπάρξις του εἶναι πράγματι διπλῆ. Διηγοῦνται δτι νέος τις ἐπεχείρησεν ἐν ὑπνοβρασίᾳ^v αὐτοκτονίσῃ, ἔγερθετε δὲ τοῦ ὑπνου μετὰ φρίκης ἥκουσε τὸ γεγονός καὶ ὅμως πάλιν ἐπανέλαβε τοῦτο ἐν δευτέρᾳ ὑπνοβασίᾳ. — Μαθητεύομενός τις νεανίας ἐνόμιζεν ἐν ὑπνοβασίᾳ δτι ἥτον εὔπορος οἰκογενειάρχης κατὰ πᾶσαν δὲ νύκτα ἔπαιζε τὸ πρόσωπον τοῦτο μετὰ μεγάλης ἀκριβείας καὶ δεξιότητος, ἐν φρηγοφρῶν οὐδεμίᾳν αἰσθησιν εἶχε τοῦ πράγματος. Ἡ μνημη του ἀρα ἦτο διπλῆ, διότι ἡ μὲν ἐσχετίζετο πρὸς τὰ καθ' ἡμέραν καὶ συνήθως γινόμενα, ἡ δὲ πρὸς τὰ ἐν ὄνειρῳ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελούμενα.

Καὶ ἡ κατάστασις ἀκόμη αὕτη δύναται νὰ προκληθῇ διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ εἰς κατάλληλα πρόσωπα, ὡς ἀπεδείχθη διὰ νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ἔρευνων. Ἀσθενής τις γυνὴ ὑπεβλήθη εἰς τεχνητὸν ὑπνωτισμόν, ὡςτε δὲν ἀνεγνώριζε

πλέον τοὺς περὶ αὐτῆν. Ἐνόμιζεν δτι ἥτον ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ἥδυνατο μετὰ μεγίστης εὐκολίας νὰ μετρήσῃ τοὺς παρόντας ἔθεωρει ὅμως αὐτοὺς ἀλλούς ἢ οἷοι πραγματικῶς ἦσαν. Εἰς δέ τοις τὴν ὑπεσχέθη, δτε ἥρχισε νὰ παραπονήται διὰ τὰ χρέη της, ἀτινα παρεῖχον αὐτῇ πολλὰς ἀμφιχανίας καὶ ἐνοχλήσεις, δτι ἥμελε πληρώσει αὐτά. Συνελθοῦσα εἰς ἑαυτὴν ἥγνοιε παντάπασι τὰ συμβάντα ταῦτα καὶ ἤρνετο ἴσχυρογνωμόνως τὴν ὅμοιογρίαν της. Ὁτε δημοσίευθη εἰς ὑπνωτισμὸν καὶ τῇ ὑπέμνησαν τὰ χρέη της, εἴπε μετὰ περιφρονήσεως: „Ναί, νεωστί μοι ὑπεσχέθη κύριός τις να πληρώσῃ τὰ χρέη μου, δὲν ἐκράτησεν ὅμως τὸν λόγον του.“

Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν ὑπῆρχεν ἡ διπλῆ μνήμη, ἡ μὲν διὰ τὴν ἐγρηγόρσει, ἡ δὲ διὰ τὴν τεχνητῶς προκληθεῖσαν ὑπνοβατικὴν κατάστασιν. Ἡ πεῖρα καὶ ἡ παρατήρησις καταδεικνύουσιν ἐναργῶς δτι κατὰ τὰς περιστάσεις οὐ μόνον ὄνειρα, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπνοβασία δύναται νὰ προκληθῶσι καὶ ἐπηρεασμῶσιν ὑπὸ ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν καὶ δτι εἶναι δυνατὴ ἡ ἀκριβῆς ἔρευνα τοῦ ὄνειρου. Ἡ ἀναδίφησις τοῦ ἐν δνετοῖς βίοις εἶναι προσέτι καὶ ἀναγκαῖα εἰς ἐξήγησιν τῶν ἀμυδρῶν ἐκείνων ἐκφάνσεων τοῦ ψυχικοῦ βίου, αἵτινες ὅμοιαζουσι μὲν ὄνειρα ἐν ἐγρηγόρσει, ὡςανεὶ ἀνηρπάσμη τις ἐκ τῆς πραγματικότητος, καίτοι δὲν κοιμῶνται τὰ αἰσθητήρια δργα, καὶ αἵτινες κοινῶς χαρακτηρίζονται ὡς παραφροσύνη.

Σ. Z.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

εωτέρων εἰδήσεων συγκομιδὴν οὐδεμίαν ἐπεχειρῶ, συστηματικῶς ἀποφεύγοντα, ὡς γνωρίζεις, τὴν παράδεσιν εἰκασιῶν καὶ γεγονότων, ὅλως ἀσχέτων πρὸς τὰ ἡμέτερα πράγματα καὶ καθόκοντα. Ἡ σύγκλητος τῆς ἀγγλικῆς ἐφεδρείας, αἱ εἰρηνικαὶ μεσολαβήσεις τοῦ γερμανοῦ Λύτορκάτορος καὶ ἡ ρωσικαὶ περὶ φιλικῆς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν συνεννόησεως διαβεβαιώσεις οὐδὲν δικαίωσαν τὴν πυκνότητα τῶν πολιτικῶν νεφῶν, διαρκῶς ἀπὸ τίνος ἐπαπειλούντων τὴν παγκόσμιον ἡγεμονίαν, οὐδὲ συνετέλεσαν δημοσία κατ' οὐδὲν νό με παραπεισώντων εἰς πολιτικὴν πολυτογίαν, ἀνδ' ἡς πάντοτε ἐγὼ προστίμησα τὴν ἔτεσί διάφορον.

Οἱ στεφανῖται ἐν Ὀλυμπίαις ἀγῶνες εἶναι τὸ χαρακτηριστικότερον ἵστως γνώρισμα τῆς εὐγενείας καὶ τῆς φιλοτιμίας τῶν προπατόρων ἡμῶν, τοσαῦτην ἀποδιδόντων ἀξίαν εἰς ἀπολύτατον τιμητικὸν σημεῖον, εἰς ἑλαίας στέφανον. Τὸ γενναῖον τοῦτο φρόνημα παρέστησεν δὲ Ἡρόδοτος διὸ τῆς ὀργῆς ἐκείνης πρὸς τὸν Μαρδόνιον, τοῦ πολέμου ἀσύνετον αἴτιον, ἀποστροφῆς ἐνὸς τῶν περὶ τὸν μέραν βασιλέων μεγιστάνων κατὰ τὴν μεγάλην τοῦ Ἑρέου ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείαν· „κοίσους ἐπ' ἄνδρας ἥγανες μαχησμένους ἡμέας, οἱ οὓς περὶ χρημάτων τὸν δῆμον ποιεῦνται, ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς;“ Ἀπέριττον, ἀλλ' ἀκριβῆ τῶν ἀγώνων ἐκείνων περιγραφὴν ενδίκτους εἰναι τὴν Ἰστορίαν τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἐθνους, ἐν δὲ τῇ εἰκόνῃ τῆς Κλειοῦς αὐτὸν τὸ πεδίον τῆς Ὀλυμπίας καὶ τοὺς ἀγῶνας, ὡς ἐτελοῦντο οὗτοι κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἐλληνικῆς ἐν πολέμοις καὶ τέχναις ἐπιδόσεως· ἀπειρα ἀριστοτεχνήματα, ιερά, βωμοί, ἀγάλματα καὶ στήλαι κατεκόσμουν τὸ φύσει μαγειτικότατον ἐκεῖνον χωρίον, καταντῆσαν ἐν ἐκ τῶν θαυμάτων τῆς τότε οἰκουμένης καὶ ἀξίου τῇ ἀληθείᾳ τῆς χάριτος, τῆς εὐφύΐας καὶ τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ ἔθνους, τοῦ συνερχομένου ἐνταῦθα, ἵνα τελέσῃ τὴν ἐπιφανεστάτην τὸν πανηγύρεων αὐτοῦ. Ἐφρον τοῦ δαιμονίου Φειδίου, ὅγαλμα τοῦ ὑπερτάτου τῶν θεῶν ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, ἀνέκειτο ἐν τῷ αὐτόν τῳδε τοῦ Ολυμπίου, περὶ οὓς ἡ σύγχρονος Μοῦσα ἔλεγεν:

„Ἡ θεὸς ἥλθε^v ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ, εἰκόνα δεῖξων Φειδίη, ἡ σύν^v ἔβης τὸν θεὸν δύομένος.

Καὶ τοὺς μὲν νυκτάς ἔξυμνει ἡ Πινδαρικὴ λύρα, τοὺς δὲ ἐν πεδίῳ ἔκειναν ἀνεγειρόμενους ἀνδριάντας αὐτῶν ἐπέγραφεν ο μέγας ποιητὴς Σιμωνίδης.

Μίλωνος τόδι^v ἀγαλμα καλοῦ καλόν, δις ποτὶ Πίση
ἐπτάκις νικήσας, ἐς γόνατα σὸν ἐπεσεν.

Οἱ δύνυμπαιοὶ ἀγῶνες ὑπῆρχαν μακροβιώτεροι τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας, 394 ἔτη μετὰ Χριστὸν ἐξακολουθήσαντες. Ὁ παρακείμενος ναδεῖς ἔμενεν ἐπὶ μακρὸν ἀλώβητος, μέρχρις οὐδὲ βαρβαρικὰ χεῖρες κατέθραυσεν· τοὶ δὲν εἶχον καταρρίψει συχνότατο περισσό. Τότε δὲ Ἀλφείδος διέρρεε τὰ παρημελημένα προχώματα καὶ ἐκύλισεν ἀμμον καὶ ἤνυν ἐπὶ τῶν θλιβερῶν ἐκείνων ἐρεπτίων, τὰ δόποια ἀνέσκαψε πρῶτος δὲ ἔξοχος τῆς πατρίου ἥμαντον ίστορίας ἐρευνητή· Ἐρέστος δὲ Κούρτιος.

Ἀπὸ τῶν κλασικῶν ἀναμνήσεων μετέγεσαι διὸ τῆς ἀλλής εἰσαγγελικῆς εἰκόνος εἰς τὰ ὑψηλὰ τῆς θρησκείας ἡμῶν διδάγματα, ἀπὸ τῶν γυμνικῶν ἀγῶνων, ἐν οὓς ἐρρωνεύετο τὸ σῶμα καὶ ἐκρατύνετο τὸ φρόνημα δῆγεστοι εἰς τὴν ὑψηλοτέραν τοῦ βίου πάλην, καθ' ἣν μορφοῦται ἡ καρδία καὶ ἐξαρνίζεται ἡ ψυχή. Τὴν φιλὴν περὶ ἡθικῆς θεωρίαν τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας ἡ χριστιανισμὸς διὰ περιπλέστατῶν παραβολῶν καὶ ἀλλῆς ὑπερανθρώπου οἰκονομίας κατέστησεν ἐν τῇ πράξει προσιτήν παντὶ φιλῷ τῆς ἀληθητικῆς ἀρετῆς, δὲν ἐλληνικῆς δὲ χάριτος περιβαλλόν τὰ κείμενα τῶν διδαγμάτων τούτων παρέσχε καὶ εἰς τὴν τέχνην τὰς γραφικώτερας παραστάσεις. Γνωστή Σοὶ ὑπάρχει ἀναμφιβόλως τὸ μέχρι τινὸς ἐπικρατήσασα ἐκείνη παρέδοσις, καθ' ἣν δὲν ἐναγγελιστής Δουκᾶς ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπαγγελεῖται καὶ τὸν ζωγράφον, ἀλλὰ φαίνεται δτι ἔχει λόγον τινὰ δὲ τοιούτος ίστορικὸς χαρακτηρισμὸς τοῦ θείου. Συγγραφέως, ἐξηγούμενος διὰ τῆς ἐν τοῖς κειμένοις τοῦ κατ' αὐτὸν Εὐαγγελίου πληθυνός ἀλληγορικῶν εἰκόνων, μετ' ἀπαραμίλου τέχνης καὶ ἐμπνευσμένης γάριτος ζωγραφιζομένων. Μία τῶν κατανυκτικωτάτων πούτων παραβολῶν εἶναι καὶ ἡ τοῦ πλουσίου καὶ Λαζάρου τοῦ πτωχοῦ, γορτινούμενού μὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐκ τῶν φιλών τῆς τραπέζης τοῦ εὐφραινομένου Κροίσου, ἀλλ' ἀξιωθέντος μετὸ δάνατον ἀμοιβῆς, ἣν ματαίως ἐφύδοντες δὲ δύναντος εἰς τῷ Αἰδη πλούσιος.

Ἐντελεχεῖται τῷ δόντι αἱ πρόσδοι, αἵτινες καθ' ἐκάστην γίνονται εἰς τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ πόλεων συγκοινωνίαν. Ἐπαυσες βε-

βαίνως πλέον, φιλτάτη μου, ν' ἀπορῆς ἐπὶ τῇ ἔφευρέσει τοῦ τηλεφωνού καὶ π. ἀλλὰ φαντάζομαι δόπον γενέσθηκεν θάτα αἰσθανθῆς, θαταν ἵσως ἀκούσῃς παρ'² ἐμοὶ πιστοποιουμένην τὴν εἰδήσιν, ὅτι μεταξὺ Παρισίων καὶ Βρυξελλῶν σκοπεῖται, νὰ συστήθῃ ταχυδρομική μπηκεσία, δι' ἣς ἐντὸς ἡμισείας μόνον ὥρας (οὐχὶ ἡμέρας) θὰ διαβιβάζεται ἐπιστολαὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς πόλεως εἰς τὴν ἄλλην. Ως βλέπεις δὲ κόσμος, τῆς Ἀνατολῆς ἵσως μάνης ἐπαιρουμένης, ἀπεφάσισεν ἴπτάμενος πλέον να ὀδεύῃ πρὸς τὴν πρόσδον, ἀπέναντι δὲ τοιούτων κατορθωμάτων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ἄλλο παρὰ ν' ἀναφωνήσῃ . . . τί ἔχει νὰ γίνῃ!!

Ἐν τούτοις μεδ' δλας τάς προσόδους των καὶ τὸ μᾶλλον θεωρητικὸν πνεῦμά των οἱ Εὐρωπαῖοι οὐδέποτε ἵστως θά δυνηθῶσι νό ἔξισιωδῆσι πρὸς τοὺς Ἀμερικανούς, ὃν ἡ πρακτικὴ ἀγχίνοια καὶ ἔκτατος δραστηριότης σχεδὸν καθ' ἔκστην ἐκτελεῖ ἔργα, τέως ᾧς θαυμάτα ἀπίστευτα θεωρούμενα. Διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν ἀλλών ἀποστύλων τῆς διανοητικῆς τῶν ἔνδιων ἐνεργείας βεβαίως μανθάνεις καθ' ἡμέραν πολλὰ περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν προσδότων τῶν Ἀμερικανῶν, οὐχ ἡττον ὅμως νομίζω ὅτι δὲν θά Σοι εἶναι ἀδιάφορος εἰδῆσις ἀφορῶσα τὴν ἐλευθερίητην καὶ τὰ ὑπέρογκα ποσά, ἀπέρ δαπανῶσιν οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ἀντίποδας ὑπέρ τῶν ἐνδιαιτημάτων τῶν Μουσῶν, καὶ μάλιστα ἀρ' οὐδὲν ἐλησμόντης ἀκόμη τὸ οἰκοδόμημα τοῦ σχολείου, ἐνῷ ὡς ἔξεπιαιδεύμης καὶ ἵστως μέχρι τῆς στήμερον αἰσθάνεσσι τὰς συνεπείας τῶν ταλαιπωριῶν, ἃς ἐν αὐτῷ ὑπέστησε. Ἡ φορμακευτικὴ Σχολὴ τοῦ Χιλάγου θά ἔχῃ τὴν πολύτελεστάτην καὶ κομψοπρεπεστάτην αἴδισσαν παραδόσεως ἐξ ὥιων τῶν Πλανετηρίμων καὶ Σχολῶν τοῦ κόσμου. Ἡ ἀδύοντα σα αὐτῇ εἶναι κατεσκευασμένη κατὰ τὸν νεώτατον θεατρικὸν ρύθμον, αἱ σειραὶ τῶν ἑδρῶν καὶ τὸν περφρῶν εἶναι ἐπίστης ἀμφιθεατρικῶς διατεταγμέναι, δύνανται δὲ νὰ περιλέφωσι 560 ἀκροατάς. Τὰ καθίσματα εἶναι πλατέα μεταὶ ἐλικοειδῶν ἐλατηρίων, ὑπαγκωνίων καὶ μηρῶν σκαμνίων διὰ τοὺς πόδας, ἔχουσι δὲ καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς θυλάκους, ἐν οἷς δύνανται ν' ἀποτελθῶσι βιβλία καὶ τεύχη διὰ σημειώσεις. Ἡ ἔδρα τοῦ καθηγητοῦ ὑψηλοτέρᾳ οὖσα τοῦ συνήθους εὐρίσκεται ἐπὶ θέσεως, ὅρισθείσῃς· καθ' δλους τοὺς κανόνας τῆς ἀκουστικῆς. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τοῦ βῆματος εὑρίσκονται αἱ θύραι, αἱ ἄγουσι εἰς τοὺς θαλάμους τῶν καθηγητῶν τῆς χημείας καὶ τῆς φαρμακολογίας, ἐνταῦθα δὲ ὑπάρχουσι πρόχειρα πάντα τὰ ἀναγκαῖα παρασκευάσματα καὶ τὸ θύλικὸν πρὸς ἐπεξήγησιν καὶ διασάφησιν τῶν διδασκομένων. Ἐν τῷ εἰς ἀπάσας τὰς ἀπαυτήσεις τῶν νεωτέρων χρόνων ἀνταποκρινομένῳ ἐργαστηρῷ δύνανται ἐν ἀναπαύσει νὰ ἐργασθῶσιν ὑπέρ τοὺς 100 φοιτηταί.

Προτιθεμένη, φιλάττη μου, ὃς Σοι ὑπερσχέδην ἤδη, νὰ ἐπιχειρήσω ἐνταῦθα σύντομόν τινα ἴστορικήν ἔκθεσιν τῶν Συριακῶν τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἀρχαιότητος, λυποῦμαι πολὺ ὅτι δὲν δύναμαι συγχρόνως νὰ παραδέσω καὶ ἐπεξηγητικάς τινας εἰκόνας, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσω νὰ ἐπανορθώσω τὴν ἐλλειψιν ταύτην δι' ἕσσον οἴδην τε σαφοῦς περιγραφῆς, ζητῶ δὲ συγγράμμην καὶ παρὰ Σοῦ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων φίλων μοι Ἑλληνίδων, ἂν ἔνιστε φανῶς ὅτι γράφω ἀρθρὸν μᾶλλον ἀρμόδιον δι' ἀρχαῖον συριακὸν περιοδικόν.

Οσάκις σήμερον γίνεται λόγος περὶ ἐλληνικῆς στολῆς, πάντοτε σχεδὸν ἐννοεῖται δικαστισμὸς ἐκεῖνος, τοῦ ὃποίου ὡς πρὸς μὲν τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα ὥραιοτάτην ἀπεικασίαν βλέπομεν εἰς τὰς παρθένους τοῦ δειρώματος τοῦ Παρθενῶνος ἢ εἰς τὰς Καρυάτιδας τοῦ Ἐρεχθίου, ὡς πρὸς τὴν ἀνδρικὴν δὲ στολὴν, εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Σοφοκλέους ἐν Λατεράνῳ.¹ Άλλο² δὲ στολὴ αὐτὴν ἐσφαλμένως λέγεται ὅλως ἐλληνική, διότι οὔτε καθ' ἄπαντας τὴν Ἑλλάδα ἔχοντας ἡ αὐτὴ, οὔτε ἔμενεν ἀπαράλλακτος δι' ὅλης τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος.³ Εν πρώτοις εἶναι κυρίως μόνον ἀττική, ἀδιάφορον δέ εἶς Ἀθηνῶν διεδόθη καὶ ἀνά τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα καὶ ἔγενετο κοινή, ἔπειτα ἐπεκράτη πατὰ τὴν κυρίως λεγομένην „κλασικὴν“ τῶν Ἀθηνῶν ἐποχῆν, ἦτοι κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ πέμπτου π. χ. αἰώνος καὶ μετέπειτα, πατὰ τὸν προηγγενέτας δὲ αἰώνας βραδέως καὶ βαθύμηδον ἐξ ἀρχικῶν λίγων διακόρων στολῆς εἴχεν ἀποκτήσει τὸ ἀρμονικὸν ἐκεῖνο κάλος καὶ τὴν ἀπλότητα, ἥν καὶ σημειούντες ἔτι δικαιώνει διαμάζομεν.⁴ Ήδη δὲ τολμήσων προβοῦ μέχρι τῆς γεννήσεως ἢ μᾶλλον τῶν προδρόμων τῆς στολῆς ταύτης, θὰ δώσω δὲ εἰς ἡμᾶς τὰς γυναικας τὰ πρωτεῖα, οὓχι ἐξ ἐγγύσιου βεβαίως, ἀλλὰ διότι ἡμεῖς, ἀς τὸ διμολογήσωμεν πάλεον, πρὸ πάντων ὑποφέρομεν τὴν τυραννίαν τοῦ Συρροῦ, εἰκεῖνα δὲ καὶ αἱ μόναι ἔνοχοι, ἀν δὲ σποτεῖα αὐτοῦ κατέστη τόσον ἀναπόδραστος καὶ ἀκαμπτος.

Αι παλαιότατα ειδήσεις, δις έχομεν σημερον περὶ τῆς στολῆς τῶν ἐλλήνων, εὑρίσκονται ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ θεοπετείου Ὄμηρου. Ἐν τούτοις, ἀν καὶ ἡμεῖς ἐσυνειδίσαμεν νὰ φανταζώμεθα τὴν Ἐλένην, τὴν Πηγεάλόπην καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ἥρωϊδας τῶν δυμορικῶν ἐπῶν, ὅπις παρουσιάζουσιν αὐτὰς εἰς τοὺς δρῦμαλούς ἥμιν τοῦ γραφιδές τοῦ Φλάξμαν, τοῦ Γενέλλη καὶ τοῦ Πρέλλερ, αἱ ἔρευναι τῶν νεωτέρων χρόνων ὅμως ἀπέδειξαν ἀρκούντως τὸ ἐλλιπὲς καὶ τὸ ἀναχρονισμὸν τοῦ ἴματισμοῦ τούτου. Ο W. Helbig διὰ τῶν λίγων διδακτικῶν αὐτοῦ ἔρευνῶν περὶ τοῦ δύμορικοῦ ἑτού, δις ἐσχάτως ἐδημοσίευσεν ἐνταῦθα, ἀπέδειξεν μέρος μὲν διὸ ἐπιμε-

λοῦς ἔξετάσεως τῶν οἰκίων χωρίων τοῦ ποιητοῦ, μέρος δὲ διὸ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀρχαιοτάτων ἐλληνικῶν ἀγαλμάτων πρὸς τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐπερουσικὴν τέχνην, ὅτι τὰ ἐνδύματα τῶν γυναικῶν τῆς ἑποχῆς, ἣν περιγράφει ὁ Ὄμηρος, εἶχον μᾶλλον ἀνατολικὸν χαρακτήρα. Ὁ πέπλος, ὃν ἔφερον αἱ δημητριαὶ γυναικεῖς, δὲν ἦστο λοιπὸν ἄλλο τι ἢ χιτῶν συνεργαμένος καὶ ἔχων ἀνοίγματα διὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονας, ὡς βλέπομεν τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἀρχαιότατα ἀγγεῖα. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος μέχρι τῆς δισφύσους διάπλοιος προσηρμόζετο ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ σώματος περισφήγων αὐτός, κατωθεν δὲ τῆς δισφύσους ἔπιπτεν ἀνευ πτυχῶν καὶ δρμοίων στενὸς μέχρι τῶν σφυρῶν. Ἡ σχισμὴ διὰ μέσου τῆς δύοις ἐφέρουν τὸν πέπλον ἥτον εἰς τὸ μέσον καὶ κατὰ μῆκος τοῦ στήθους, συνεκλείετο δὲ ἐνταῦθῳ διὰ πορπῶν ἢ περονῶν. Ἀκριβῶς δὲ τοῦτο εἴνε λιαν παράδοξον, διότι οὐδέποτε εἰς τοὺς κατόπιν χρόνους γίνεται ὑπὸ τῶν Ἑλλήδων χρῆσις περονῶν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου εἰς ἀγάλματα ἀνατολικῆς καταγωγῆς συγχόνεται ἀπαντᾷ τοῦτο.

Περὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῶν γυναικῶν κατὰ τὰς μετὰ τὸ Τρωϊκά ἐκατονταετηρίδας μέχρι τῶν χρόνων τῶν Περσικῶν πολέμων ὀλίγας ἔχομεν γραπτὰς πληροφορίας. Ὁ Ἡρόδοτος (ἐν V, 87 καὶ ἑξ.) ἀφηγεῖται ὅτι κατά τινα ἀτυχῆ ἐκστρατείαν τῶν Ἀθηναίων κατὸ τῆς Αἰγαίης, εἰς καὶ μόνος Ἀθηναῖος κατώρθωσε νὰ σωθῇ ξῶν καὶ ν' ἀναγγείῃ τῇ πόλει τὴν συμφοράν. Τότε δὲ αἱ Ἀθηναῖαι, ὡν̄ οἱ ἀνδρεῖς εἴχον φονευθῆ, τόσον ὥργισθησαν καὶ ἔξεμάσθησαν κατὰ τοῦ ωμέντος ἑνὸς τούτου, ὡςτε ἐπιπεούσσαι κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐφόρευσαν διὰ τῶν βελονῶν τῶν ἱματίων των. Τούτεσθινον οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεφάσασαν διὰ νόμου νὰ μεταβάλωσι τὴν γυναικείαν στολὴν, ἀντὶ δὲ τῆς ἀχρι τότε ἐπικρατησάσθες δωρικῆς, λίαν συγγενοῦς τῇ καρινιακῇ, νὰ εἰσαγάγωσι τὴν Ἰωνικήν, ἀποτελουμένην ἐκ λινοῦ χιτῶνος, δι' ὃν οὐδεμία χρήσις βελονῶν ἐγίνετο. Ὁ Ἡρόδοτος προσέθετει κατόπιν ἔτι κυρίων εἰπεῖν η στολὴ αὕτη δὲν ἦτον Ἰωνική, ἀλλὰ καρική, διότι κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους η γενικὴ καθ' ἄπασαν τὴν Ἑλλάδα στολὴν ἦτον ἑκείνη, ἥτις καθ' ἓν ἐποχὴν ἔζη ὁ Ἡρόδοτος ἀνομάλεστος δωρικῆ. Αὕτη λοιπὸν καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα συνίστατο ἐκ τεμαχίου μέσαματος, κρατουμένου ἐπὶ τῶν ἀλιών διὰ περονῶν, ἀριστερῶν δὲ ἀπὸ τοῦ ἄνω ἀκρου μέχρι τῆς ὀσφύος συνερραμένου καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὰ κάτω ἀνοικοῦ. Ὁ Ἰωνικὸς χιτῶν, διὸ μετὰ τὸ ἀπευκατίδιον ἐκεῖνο τηναγκάσθησαν νὰ φορέσωσιν αἱ γυναικεῖς τῶν Ἀθηνῶν, ἦτον ἐξ ἐναντίας συνερραμένους καὶ χειριδωτός, ἐν ἀντιθέσει δὲ πρὸς τὸν δωρικὸν ἦτον λίαν μακρὸς καὶ πτυχώδης, καὶ οὐδεμίαν ἀνάγκην εἶχε περονῶν ή βελονῶν, διπος κρατητῆρη ἐπὶ τοῦ σώματος. Ἐν τούτοις, ἕπως δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι εἰς πολλὰ ἀγάλματα βλέπομεν καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν ἀλλήν στολὴν καὶ πρὸ πάντων τὴν πρώτην ἐν τῇ κυρίων δωρικῇ τέχνῃ (τὴν στολὴν τῆς Ἀρτέμιδος, τῶν Ἀμαζόνων κλπ.) οὔτω δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀπορήσωμεν, ὅταν κατὰ τὴν ἔξετασιν τῶν ἀρχαιοτάτων ἀγάλμάτων καὶ πρὸ πάντων τῶν ἐπὶ τῶν ἀγγείων εἰκόνων, οὐ μόνον μηδεμίαν παρατηρῶμεν μετάβασιν ἀπὸ τῆς δωρικῆς ταύτης στολῆς εἰς τὴν Ἰωνικήν, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων τούτων μνήμειῶν ἀπαντῶν γυναικείος ἱματισμὸς οὐδεμίαν ἔχει ὅμοιότητα πρὸς τὴν ἄλλων ὡς δωρικὴν χαρακτηριζομένην ἐνδυμασίαν. Οὕτος συνίσταται ἐκ στενοῦ καὶ περὶ τὰ ἰσχία ἐξωστέμενον χιτῶνος, διήκοντος μὲν μέχρι τῶν ποδῶν, ἀλλὰ μὴ ἐπικαλύπτοντος αὐτούς· τὸ δὲ στήθος καλύπτει εἰδές τι χιτωνίσκου χαλαρῶς περιβάλλοντος τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος καὶ μὴ φθάνοντος μέχρι τῆς ὀσφύος. Αὐτὸς ἐν γένει εἶναι ὁ συνηρέστατος τύπος τοῦ ἱματισμοῦ, διὸ βλέπομεν εἰς τὰ παναρχαῖα ταῦτα λείψανα καὶ ἔστις ποὺ διαφέρει τοῦ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Ἡρόδοτου δωρικοῦ ἀποκαλουμένου ἱματισμοῦ, δην διεδέχθη ἡ Ἰωνικὴ στολὴ. Κατὰ ποίον τρόπον δύμας συγέβη ἡ μετάβασις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ταύτης στολῆς εἰς τὴν μεταγενεστέραν ἀγνοῶ, φύλαττή μου, νά Σοι εἴπω, διότι εἴμαι πάντῃ ἀδαής περὶ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἀρχαιολογικὸν θέμα. Ἀπορῶ μάλιστα πῶς κατώρθωσα νά Σοι εἴπω καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὸ ἀνωτέρω οὐλίγα, ἄτινα καὶ μεθ' ὅτην τὴν ὀλγότητά των εἴνει τεραστίως ὑπέρτερα τῶν χωλῶν γνωσσῶν μου. Ὁπως ποτ' ἀλλὰ ἢ ἔνθος ἡδη, ὅτι πρὸιν ἐξακολουθήσων μακρηγοροῦσα καὶ ἀναπτύσσουσα Σοι τὴν περαιτέρω πορείαν τῶν Συρμῶν κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς ἴστορίας ἦτοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Μηδικῶν πολέμων καὶ ἐφεξῆς, εἴνει ἀνάγκη νὰ σπεύσω εἰς ἐπικούριαν τῆς ἀρχαιολογικῆς μου δεινότητος, παρέχουσα αὐτὴν μικρὰν ἀναψυχὴν καὶ ἐνθαρρύνουσα αὐτήν, διπος γενναιοτέρα προσέληνη καὶ ἀναπτύξῃ τὸ προσφιλές Σοι τοῦτο θέμα εἰς τὸν προσεχῆ ἀριθμὸν τῆς „Κλεοΐδως“. Ἐν τούτοις μὴ νομίστης δτο ἐν τῇ ἀσχολίᾳ μου περὶ τὰς ἴδιοτροπίας τῶν φιλαρέσκων ἡμῶν προμητόρων ἐλλήσματησησαν ἐντελῶς τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν κειμενα καὶ περιεφρόνησα τὸν ἀσταθῆ καὶ ἐπισφαλῆ χαρακτήρα τῶν τόσον ἐνδιαφερόντων. Σε σημερινῶν συρμῶν. Ισως ἔχης δίκαιον. Ἄλλ' ἀτυχῶς ή ευτυχῶς τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἔχω πολλὰ νά Σε διδάξω ή μᾶλλον νά Σοι ἀναγγείλω διὸ δύο λόγους λίαν σοβαρούς, πρῶτον μὲν διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ὀπὸ τοῦ χειμῶνος εἰς τὸ ἔστρατον μεταβούσσεως τὰ συρμικά Κητήματα μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ

έκκρημη καὶ μετέωρα, ἀμφίβολον πάντοτε δψιν ἔχοντα καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ πολλῆς καὶ ίδιαιτέρας μνείας καὶ ἔξετάσεως ἔξια, δεύτερον δὲ διότι κατὰ τὰς ἐπισήμους ταῦτας ἡμέρας τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου ἀρμοδιώτερον εἶναι νὰ ἐπικειμένωμα μᾶλλον τὴν Ἀφαρτὸν φυχὴν ἡμῶν παρὰ τὸ φαρτὸν καὶ ἐν ἀμαρτίαις ζῶν τοῦτο σῆμα.

Οἱ ἐν τῇ παρατεθεμένῃ εἰκόνῃ παριστανόμενος χιτωνίσκος ἐξ ἑριούχου μάραμπτος χρώματος φαινοῦ κλείεται πλαγίως διὰ σειρῶν, οἵας συνήθως φέρουσιν οἱ οὔσταροι. Διὰ τοιούτων σειρῶν ἐπίστης κοσμεῖται τὸ στήθος, ἡ μέση καὶ αἱ χειρίδες. Οἱ ἐκ πτυχαδίους μάραμπτος κόλποι ἔχουσιν ἔμβλημα ἐν μετάξῃ.

Ἐν τούτοις, ὡς φαίνεται, μεγίστη προσπάθεια καταβάλλεται διημέραι εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τῶν πλίων. Οἵτις συνειδίζει νὰ ὑφόρητη τὸ στολισμὸν τῆς κόμης του, προσπαθεῖ ἐν γένει νὰ ὑπερβῇ καὶ κατὰ τὰ ἄλλα τὸ κοινὸν μέτρον Οὔτως ἰσχυρίζονται τούλαχιστον ἀνθρωποι μετρούμενοι εἰς τὴν γηνᾶν τῶν ἀδυναμιῶν, τῶν ἰδιοτροπιῶν καὶ τῆς ματαιότητος τῆς ἀνθρωπίνης ἢ μᾶλλον τῆς γυναικείας καρδίας. Καὶ ὅμως ἀναγκάζεται τις σχεδὸν νὰ πιστεύῃ εἰς αὐτοὺς βιέπων τὸ ὑψός τῶν γυναικείων πλίων, οἵτινες εἶναι ἀπὸ τοῦδε πρωρισμένοι διὰ τὴν ἔαρινή τοῦ ἔτους ὥραν. Ἄφ' οὐ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ πρότυπα τῶν τελευταίων χειμερινῶν πλίων διὸ τοῦ μεγέθους των προκαλούμεντον γέλωτα ἡμῶν, πόσῳ μᾶλλον γιγαντιάσι καὶ κινοειδέσι δὸς φαίνεται εἰς τὴν φωτείνην τοῦ ἔαρος λάμψιν οἱ μέλλοντες πλίων, ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου αὐτῶν, ὃν συνήθως ἀποκαλούσι γῆρον, δὸς ἣντες ἐπισεσωρευμένα παντοειδῆ λείψανα φονευθέντων πτηγῶν. Ἐλπίζω ὅτι ταῦτα δὲν δὸς ἣντες οἱ πρόδρομοι γυναικείας μανίας, μελλούστης νὰ γενικευθῇ καὶ ἔχουστης τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐλατήρια, δὲ καὶ τὸ διὰ πολυκρότου πραξικόπημα ἡ la Madame Clovis Hugues. Ὁποις δήποτε τὰ τοιαῦτα δὲν εἶναι πλέον ἀδύνατα καὶ ἀκατόρθωτα κατὰ τὴν τὸ πᾶν καθ' ἐκάστην ἀνατρέπουσαν καὶ μηδὲν τεβομένην ἐποχὴν ἡμῶν. Ἐν τούτοις ζῶσι Σοὶ φανῶ, φιλτάτημοι, πολὺ ἀπαισόδεος; ἀλλὰ τί νὰ κάμω, ἀφ' οὐ ἤκουσα πολλὰς περὶ τὰ συρμικὰ εἰδήμονας κυρίας, λεγούσας δὲ τοιούτοις πλίοι μετ' ἀναπεπταμένων πτερύγων διακρίνονται διὰ τὴν ἐλαφρότητά των, ἐν ᾧ ἄλλαι πάλιν ἰσχυρίζονται, δὲν ὑφῆλοι πλίοι σημαίνουσιν ἐνίσχυσιν καὶ ἐνδυνάμωσιν τοῦ γένους μας, διότι εἶναι σχεδὸν τοσον ὑψηλοί, δύσον καὶ οἱ ἀηδεῖς κυλινδρικοὶ πλίοι τοῦ κομφευομένου ἀνδρικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ καὶ ἀν τῷ ὅντι οὕτως εἴχε τὸ πρότυπο, ἡμεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ δεωρήσωμεν αὐτοὺς ἀρμόδιοντας εἰς τὸ μικρότερον καὶ λεπτοφύτερον γυναικείον πρόσωπον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δύμως, δύος εἰς ὅλα τὰ πράγματα, οὕτω καὶ ἐνταῦθα αἱ „φρόνιμοι“ γυναικεῖς δὸς δυνηθῶσι νὰ εὑρῶσι τὴν μεστὸν δόδον. Εύτυχος οἱ κεκλεισμένοι πλίοι ἔχουσι πολὺ μετριώτερον ὑψός, ἵδια δὲ οἱ ἐκ μέλανος τριχάπτου καὶ χρυσοχρόου ἐμβλήματος εἶναι ἀξιούστοτοι. Οὕτοι λοιπὸν τὸ ὡς παρόφασμα τῶν ἐνδυμάτων σημειώδεν ἡδη τριχάπτον ἐξ ἑρίου μέλλει νὰ παραστήσῃ σπουδαῖον πρόσωπον καὶ εἰς τοὺς ἔαρινούς πλίων. Ἐν ᾧ τὸ κύριον σῶμα αὐτῶν δὸς κατασκευάζεται καθ' ὀλοκληρίαν ἐκ τριχάπτου ἑριούχου, ἐμπροσθεν τοῦ μετώπου δὲ προεκτείνεται σκιάδιον ἐξ δμαλού βελούδου, πλαγίως δὲ δὸς ἣντες προσηρημένη ἀπλῆ κοσμού μηδὲν

νίας. Σημειωτέον δύμως δτοιούτοις πίλαι ἀρμόδιοι μόνον, δταν καὶ τὸ ἐνδύματα φέρωσι παρυφήν ἐξ δμοίων τριχάπτων. Άλλως ἔχει τὸ πρόγραμμα σὸν ἀφορῆ τούς ἀνωτέρω μηνημονεύθεντας μέλανας πίλαις ἐκ τριχάπτων. Οὗτοι εἶνες κατάλληλοι εἰς πᾶν εἶδος ἴματισμοῦ, προτιμώντες δεξίποτε συντηρητικὴν ἀποδοχὴν τοῦ καθεστώτος, παρὰ ἄλλογον καὶ ἐπιβραβῆ εἰς τὸ βαλάντιον τῶν φερουσῶν αὐτοὺς κωριδίνων ἀντιπολίτευσιν. Αιδὸν εἶναι τῷ ὅντι πολὺ εὐχάριστον. Ἐν τούτοις καὶ οὕτως ἀσμένως ἀποδέκονται πάντα στολισμόν, ἐν ᾧ περιπτώσει ἀποφασίσῃ τοῦτον ἡ καραλή, ἐφ' ἡς δὸς ἐνθρονισθῶσι, μάλιστα δὲ δεικνύουσιν ἔξιδιασμένην ἀγάπην πρὸς μικρὰς ἀνθοδέσμους ἐξ ἵων, γαρυφάλλων κλπ.

Ὦς βλέπεις, φιλάτη μου, οἱ γινόμενοι ἐξοπλισμοὶ εἶναι τεράστιοι, αἱ μεταβολαὶ παμπληθεῖς, καίτοι εὑρισκόμενα εἰς μεταβατικὴν ἐποχὴν. Ἐν τούτοις πάντα ταῦτα γίγνονται, δπως δτοιούν τε γενή ἀξιοπρεπεστέρας ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἐπὶ δύναμις ἥδη ἔαρος, δπερ δὲν ἀμφιβάλλω ἐφάσαν ἥδη ἐκεῖ κάτω διὰ νὰ καταστῇ τὸ ὠραιότερον ἐξ δσων μέχρι τοῦδε εἰς τὸν βίον Σου δπήλωσες.

Ἐρρωσο.

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

919

— κ. Κ. Δ. εἰς . . . . . Ολόκληρον ἐπος δὲν εἶναι δυνατὸν γὰρ καταχωρισθῆ. Ἀν ἐκδοθῆ εἰς ιδιαιτέρων τόμον, γίνεται τότε μνεία αὐτοῦ, η πρέπουσα ἐνοεῖται. — κ. Σ. Κ. εἰς Ἀθήνας. Κατὰ τὸ σύστημα τῶν πλανήτων τουδιαστῶν. Τοιαῦτα ἀπλοποιήσεις χαρακτηρίζουσι τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. — κ. Δ. Σ. εἰς Ἀθήνας. Τὸ δύναμα τοῦ συγγραφέως ἐκείνου ταράσσει τὰ νεῦρα, η εύνοικη δὲ σύμπτωσις μεταπειθεῖ τοὺς περιέργους. Άλλως οὐδεὶς μπάρχει τρόπος νὰ χρησιμοποιηθῶσι λαμπραὶ σελίδες, ἀς δὲν ἰσχύει νὰ σίψη εἰς τὸ δύναμεις σίαδηποτε πρόληψις. Τοῦτο δὸς δμολογήσωσιν οἱ ἐγκύωντες σοβαρῶς εἰς τοιαύτας μελέτας καὶ ἀνευ προκαταλήψεων περὶ τοιούτων ζητημάτων κρίνοντες.